

Et afslag skal begrundes. Dette krav er i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper, jf. forvaltningslovens § 22. Begrundelsen skal give ansøgeren lejlighed til at vurdere, om der er rimelig mulighed for at opnå en anden afgørelse ved at indbringe sagen for biskoppen.

Det foreslås fastsat, at biskoppens afgørelse er endelig. Disse sager forudsætter en indføling, der bygger på kendskab til lokale forhold. Der skønnes ikke at kunne opnås en forbedret retssikkerhed ved at udvide klageadgangen til Kirkeministeriet. Foreligger der formelle fejl ved sagens behandling, vil ministeriet dog kunne tage stilling isoleret til disse.

En præsts adgang til at modtage sognebåndsløserne er ikke begrænset ved forslaget. Forslaget imødekommer derfor ikke den kritik, der har været rejst imod, at sognebåndsløsningsinstituttet af præsterne kan bruges i forsøget på ved menighedsrådsvalg at opnå flertal for en liste, der støtter præstens synspunkter og arbejde. Sognebåndsløsningsudvalget har om dette anført, at en sognepræst efter almindelige forvaltningsretlige principper ikke er berettiget til gennem sognebåndsløsning at varetage hensyn, som sognebåndsløsningsreglerne ikke tilsigter at varetage, jf. betænkning nr. 1176/1989, side 32. Forsøg på gennem administration af disse regler at påvirke sammensætningen af menighedsrådet til egen fordel må efter udvalgets opfattelse betegnes som uretmæssigt. Ud fra disse overvejelser har udvalget ikke stillet forslag om en karenstid for opnåelse af valgret.

Kirkeministeriet har for sit vedkommende skønnet, at de enkelte misbrug af reglerne, der er konstateret i forbindelse med menighedsrådsvalg, ikke kan begrunde indførelse af en generel karenstid. Man har derfor ikke stillet forslag herom.

Den nugældende lovgivning giver adgang til at løse sognebånd til præster, der er ansat ved stiftelser, i hvis kirker der holdes offentlige gudstjenester, og valgmenighedspræster, jf. § 8, stk. 3, i brugsloven af 1922. Denne bestemmelse er ikke foreslået opretholdt på grund af disse præsters særlige ansættelsesforhold. Hertil kommer, at en væsentlig rettighed i forbindelse med sognebåndsløsning er valgret til menighedsrådet i det sogn, hvortil tilknytning opnås. Denne ret kan efter sagens natur ikke opnås ved sognebåndsløsning til de nævnte præster.

Det er ikke anset for nødvendigt eller hensigts-

mæssigt at give mulighed for sognebåndsløsning til midlertidige hjælpepræster.

Til § 11

Det antages, at de gældende regler giver såvel sognebåndsløseren som præsten fri adgang til uden særlig begrundelse at opsigse et sognebåndsløsningsforhold. Denne ret foreslås videreført for sognebåndsløseren, jf. stk. 1. Derimod foreslås det ved stk. 2 at begrænse præstens adgang til at opsigse en sognebåndsløser. En opsigelse skal efter forslaget være begrundet i ganske særlige omstændigheder. Denne ændring af retstilstanden er en naturlig følge af de foreslåede nye regler om stiftelse af sognebåndsløsning. Ændringen vil i øvrigt imødekomme den kritik, som i nogle få tilfælde er fremsat imod præster, som har opsagt sognebåndsløserne i en valgsituation.

Det er endvidere anset for rimeligt at forlange, at præstens opsigelse begrundes, således at opsigelsens overensstemmelse med loven kan efterprøves af biskoppen. De foreslåede frister har sammenhæng med forholdets valgetlige betydning.

Lovforslaget svarer på de anførte punkter til sognebåndsløsningsudvalgets betænkning, jf. side 39.

Efter stk. 3 ophører sognebåndsløsningen, når den præst, til hvem sognebånd er løst, forflyttes, dør eller afskediges. Sognebåndsløseren kan dog udsætte ophørstidspunktet, indtil ny præst er ansat. Sidstnævnte bestemmelse, der svarer til den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, i brugsloven af 1922, er af sognebåndsløsningsudvalget ikke foreslået videreført, men skønnes at være et naturligt supplement til betænkningens forslag.

Til § 12

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til § 8, stk. 3, samt § 11, stk. 1, i brugsloven af 1922.

Til § 13

Brugsloven af 1922 indeholder i § 9 og § 11 regler af administrativ karakter om fremgangsmåden ved stiftelse af sognebåndsløsning, anmeldelse om ophør af sognebåndsløsning, om flytning m.m. samt om statistiske indberetninger. Da reglerne er af administrativ karakter, foreslås det, at kirkeministeren bemyndiges til at udfærdige de fornødne regler.